

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Jaromíra Jirsy a soudců Josefa Fialy a Jana Filipa (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatelů **1. L. T.** a **2. V. T.**, obou zastoupených JUDr. Přemyslem Kubičkem, advokátem, sídlem Kasárenská 4, České Budějovice, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2017 č. j. 29 ICdo 26/2015-31, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 11 VSOL 145/2014-18 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. července 2014 č. j. 26 ICm 176/2014-10 (KSBR 26 INS 21585/2013), za účasti **Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Olomouci a Krajského soudu v Brně**, jako účastníků řízení, spojené s návrhem na zrušení části ustanovení § 410 odst. 2 věty první zákona č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 30. 6. 2017, vymezené slovem „nezajištěného“, takto:

I. Usneseními Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2017 č. j. 29 ICdo 26/2015-31, Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 11 VSOL 145/2014-18 a Krajského soudu v Brně ze dne 29. července 2014 č. j. 26 ICm 176/2014-10 (KSBR 26 INS 21585/2013) bylo porušeno základní právo stěžovatelů na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a princip rovnosti účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky.

II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2017 č. j. 29 ICdo 26/2015-31, Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 11 VSOL 145/2014-18 a Krajského soudu v Brně ze dne 29. července 2014 č. j. 26 ICm 176/2014-10 (KSBR 26 INS 21585/2013) se ruší.

III. Stěžovatelům se náhrada nákladů zastoupení před Ústavním soudem nepřiznává.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatelé domáhají zrušení shora označených soudních rozhodnutí s tím, že představují protiústavní zásah do základního práva občana na soudní ochranu a podle čl. 40 věty první (správně zřejmě „čl. 90 věty první“) Ústavy a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

2. S touto ústavní stížností stěžovatelé podle § 74 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), spojili návrh na zrušení slova „nezajištěného“ v § 410 odst. 2 věty první zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 30. 6. 2017, resp. § 410 odst. 5 věty první insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 5. 2019.

3. Současně stěžovatelé požádali Ústavní soud, aby jim s ohledem na majetkové a sociální poměry, které jim prý neumožňují hradit advokátovu odměnu, v případě úspěchu přiznal nárok na náhradu nákladů řízení před Ústavním soudem v rozsahu dvou úkonů právní služby a dvou paušálů podle advokátního tarifu.

4. Z ústavní stížnosti a vyžádaného soudního spisu sp. zn. 26 ICm 176/2014, vedeného Krajským soudem v Brně (dále jen „krajský soud“), se podává, že napadeným usnesením tohoto soudu byla podle § 160 odst. 1, 2 a 4 insolvenčního zákona odmítnuta žaloba stěžovatelů na určení, že pohledávka obchodní korporace RM investiční družstvo, sídlem Kvítková 3642, Zlín (dále jen „věřitel“), je co do pravosti v dílčích pohledávkách č. 2 až 6 zcela a co do výše 94 147 Kč u dílčí pohledávky č. 1 a co do vykonatelnosti zcela popřena stěžovateli (jako dlužníky) právem, a dále jim bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatelé popřeli pohledávku zajištěného věřitele, což vzhledem k § 410 odst. 2 insolvenčního zákona nemá žádné účinky, a tudíž nejsou ani osobami oprávněnými k podání žaloby o určení pohledávky.

5. K odvolání stěžovatelů ústavní stížností napadeným usnesením Vrchní soud v Olomouci (dále jen „vrchní soud“) usnesení krajského soudu potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. I vrchní soud dospěl k závěru, že z § 410 odst. 2 insolvenčního zákona (ve znění účinném ke dni konání prvního i druhého přezkumného řízení) plyne, že pouze popření pohledávky nezajištěného věřitele má za trvání účinků schválení oddlužení tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem.

6. Stěžovatelé toto usnesení vrchního soudu napadli dovoláním, které však Nejvyšší soud shora označeným usnesením podle § 243c odst. 1 a 2 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) odmítl s tím, že není podle § 237 o. s. ř. přípustné, neboť řešení v dovolání předestřené otázky odvolacím soudem je v souladu s judikaturou dovolacího soudu [konkrétně s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014 sp. zn. 29 ICdo 33/2014 (Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, č. 92/2014), ze dne 31. 8. 2016 sp. zn. 29 ICdo 60/2014 nebo ze dne 30. 3. 2017 sp. zn. 29 ICdo 95/2016].

II.

Argumentace stěžovatelů

7. V ústavní stížnosti stěžovatelé uvedli, že základ celé kauzy se odvíjí od uzavření spotřebitelské smlouvy o půjčce s věřitelem, na jejímž základě obdrželi částku 150 000 Kč, z ní pak do doby zahájení insolvence zaplatili 94 147 Kč. Tato smlouva obsahovala pro spotřebitele znevýhodňující ustanovení, např. pohledávka byla zajištěna zástavním právem, kdy předmět zástavy měl nejméně desetinásobnou hodnotu, ve smlouvě byla rozhodčí doložka, která svěřovala jmenování rozhodce soukromému

subjektu, který není rozhodčím soudem. Upozornili také, že si věřitel v přihlášce pohledávky uplatnil náklady rozhodčího řízení ve výši jedné třetiny jistiny pohledávky.

8. Dne 2. 8. 2013 podali stěžovatelé návrhy na zahájení insolvenčního řízení se žádostí o povolení oddlužení, insolvenční soud oddlužení povolil a jmenoval insolvenčního správce. Věřitel přihlásil (dle názoru stěžovatelů opožděně) pohledávku v celkové výši 1 096 605,54 Kč, což je částka několikanásobně převyšující původní závazek. Insolvenční správce i oni tuto pohledávku popřeli téměř do výše 90 % na další schůzi věřitelů, které se účastnil pouze věřitel; ten pak navrhl insolvenčního správce odvolat a jmenovat jinou osobu, přičemž insolvenční soud mu podle § 51 insolvenčního zákona uznal hlasovací právo. Následně nově jmenovaný insolvenční správce věřitelovu pohledávku zcela uznal. Tímto postupem insolvenční soud dle stěžovatelů porušil svou (dohledací) povinnost podle § 10 písm. b) insolvenčního zákona.

9. V souvislosti s napadenými rozhodnutími stěžovatelé namítli, že dle jejich názoru § 410 odst. 2 insolvenčního zákona neomezoval právo dlužníka podat incidenční žalobu podle § 160 odst. 1 insolvenčního zákona, neboť nestanovuje, jaký účinek má popření pohledávky u zajištěného věřitele, ale pouze to, že popření nezajištěné pohledávky má stejné účinky jako popření insolvenčním správcem, a je tudíž třeba vycházet z toho, že u dlužníků zajištěných věřitelů se postupuje podle ustanovení § 190 až 202 insolvenčního zákona. Jde-li o to, že by dané popření mělo mít jiné účinky než v případě popření pohledávek insolvenčním správcem, pak dle stěžovatelů z dané formulace plyne, že incidenční žalobu jsou povinni podat sami dlužníci. V této souvislosti vytkli Nejvyššímu soudu, že se nezabýval otázkou, zda odmítnutí jejich žaloby není v rozporu s právem každého obrátit se se svou věcí na soud.

10. K návrhu na zrušení výše uvedeného ustanovení stěžovatelé uvedli, že obecně přijímaný výklad (podpořený judikaturou Nejvyššího soudu) v podstatě zbavuje dlužníka možnosti obrátit se na soud v případě přemrštěných a neoprávněných požadavků zajištěného věřitele, je-li insolvenční správce, zejména ten „volený“ zajištěným věřitelem jako majoritním, z jakéhokoliv důvodu nečinný. Především v případě spotřebitelských smluv Nejvyšší soud a Ústavní soud upozorňovaly na nerovné postavení spotřebitele či na zneužívající klauzule, zbavující spotřebitele možnosti tuto disproporci odstranit zvláště v insolvenčním řízení. Tento návrh má přesahovat jejich zájem, neboť uvedené problémy dlužníků jsou v praxi poměrně časté.

III.

Vyjádření účastníků řízení

11. Soudce zpravodaj podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslal ústavní stížnost k vyjádření účastníkům a věřiteli, kterému příslušelo postavení vedlejšího účastníka v řízení před Ústavním soudem.

12. Nejvyšší soud k ústavní stížnosti uvedl, že v dovolání předestřenou otázku odvolací soud řešil v souladu s jeho judikaturou, a názor stěžovatelů, že obecné soudy nevyložily ustanovení § 410 odst. 2 věty první insolvenčního zákona ústavně konformním způsobem, je argumentačně nepodložený. V návaznosti na to poukázal na (a citoval) svá rozhodnutí R 92/2016 a usnesení sp. zn. 29 ICdo 60/2014 (viz výše), kde uvedl důvody nepochybně ústavně konformního výkladu uvedeného ustanovení. V něm se mj. uvádí, že daná právní úprava je logickým vyústěním režimu, který platí pro uspokojení pohledávky zajištěného věřitele v oddlužení. Pro takové pohledávky platí, zjednodušeně

řečeno, konkursní režim, v němž má právo požadovat uspokojení z plného výtěžku zpeněžení zajištění a při zpeněžování se postupuje podle konkursních pravidel, na druhé straně ale nemají při oddlužení plněním splátkového kalendáře právo na jiné uspokojení zajištěné pohledávky než jen ze zajištění (§ 398 odst. 3 poslední věta insolvenčního zákona), takže po vyčerpání hodnoty zajištění již při oddlužení nedostávají ničeho dalšího a jsou vyloučeni z hlasování o způsobu oddlužení (§ 402 odst. 1 insolvenčního zákona). A právě okolnost, že postavení zajištěných věřitelů je při oddlužení v zásadě stejné jako při konkursu, opodstatňuje závěr, že konkursní režim se prosadí i v daném případě. Současně Nejvyšší soud upozornil, že názory formulované v rozhodnutí R 92/2014 nezastává jen tříčlenný senát, ale jde o většinový náhled Nejvyššího soudu s ohledem na schválení uveřejnění tohoto rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek hlasy všech 35 soudců přítomných na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, přičemž žádné z připomínkových míst (včetně právnických fakult) danému výkladu neoponovalo. Nejvyšší soud poukázal také na usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2014 sp. zn. II. ÚS 2604/14 a ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. IV. ÚS 2594/17 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>), která byla vydána ve věci ústavních stížností směřujících proti rozhodnutí R 92/2014 a usnesení sp. zn. 29 ICdo 60/2014. Důvod na zrušení napadeného ustanovení dle Nejvyššího soudu také není dán z důvodů uvedených ve výše uvedeném ustanovení. Argumentace stěžovatelů, založená na premise, že dlužník v úpadku musí mít za trvání insolvenčního řízení právo popřít každou pohledávku, je od základu mylná. Při řešení úpadku konkursem dlužník (úpadce) takové právo neměl a nemá, popěrné právo dlužníka se neprosazuje ani v zahraničních právních úpravách. Omezeně se přiznává jen u sanačních způsobů řešení úpadku (reorganizace a oddlužení), u oddlužení ovšem jen u pohledávek, které se neuspokojují „v konkursním režimu“ a mezi něž patří právě nezajištěné pohledávky. Současně upozornil, že návrh na zrušení daného ustanovení byl podán s ústavní stížností vedenou pod sp. zn. I. ÚS 1410/11, kterou Ústavní soud usnesením ze dne 29. 10. 2013 odmítl. S ohledem na to Nejvyšší soud uzavřel, že ústavní pořádek nebyl jeho postupem ani rozhodnutím porušen a že v ústavněprávní rovině neexistují důvody pro zrušení napadeného ustanovení. Navrhl proto, aby Ústavní soud podle § 43 odst. 2 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnost odmítl.

13. Vrchní soud ve svém vyjádření uvedl, že jeho závěry vycházejí z § 410 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona i z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014 sp. zn. 29 ICdo 33/2014, a navrhl ústavní stížnost zamítnout. K tomu ale dodal, že dle důvodové zprávy k připravované novele insolvenčního zákona se – s ohledem na závěry Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr EU“) vyslovené v rozsudku ze dne 21. 4. 2016 sp. zn. C-377/14, vydaném ve věci *Ernst Georg Radlinger a Helena Radlingerová proti FINWAY a. s.*, navrhuje změna § 410 insolvenčního zákona, jejímž předmětem je rozšíření práva dlužníka, kterému bylo povoleno oddlužení, k popření pohledávek jak nezajištěných, tak zajištěných.

14. Krajský soud vyjádřil přesvědčení, že postupoval správně. Věřitel přihlásil svou pohledávku včas, dne 13. 11. 2013 se konalo přezkumné jednání a první schůze věřitelů, kde byly přezkoumány všechny pohledávky kromě pohledávky věřitele, neboť insolvenční správce předložil nedostatečně vyplněný přezkumný list, který nebylo možné akceptovat. Na schůzi věřitelů postupoval podle § 51 odst. 3 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 6. 2014, a přiznal věřiteli, jehož pohledávka nebyla přezkoumána, hlasovací právo, ten pak využil svého oprávnění podle § 29

insolvenčního zákona. Na druhém přezkumném jednání dne 11. 12. 2013 insolvenční správce pohledávku uznal, stěžovatelé ji popřeli ve výši 1 034 024,04 Kč, uznali částku 64 581,50 Kč. Stěžovatelé byli poučeni, že pouze popření pohledávky nezajištěného věřitele má tytéž účinky jako popření pohledávky správcem (§ 410 odst. 2 insolvenčního zákona). A protože šlo o vykonatelnou pohledávku, upozornil stěžovatele, že neuplatnili přípustné důvody popření takové pohledávky (§ 410 odst. 3 insolvenčního zákona). Stěžovatelé přesto žalobu na popření pohledávky podali, krajský soud ji z výše uvedeného důvodu odmítl.

15. Věřitel se k ústavní stížnosti nevyjádřil, ačkoli byl výslovně poučen o tom, že v takovém případě bude Ústavní soud vycházet z toho, že se svého postavení vedlejšího účastníka vzdává. Proto již s ním dále v posuzované věci jednáno nebylo.

IV.

Replika stěžovatelů

16. V replice stěžovatelé poukázali na dvě skutečnosti, které mají podporovat opodstatněnost jejich ústavní stížnosti. Jednak má jít o zmíněný rozsudek Soudního dvora EU (sub 13), jednak o započatý legislativní proces ohledně vládního návrhu na změnu insolvenčního zákona, podle něhož by mělo být z předmětného ustanovení (nyní jde o § 410 odst. 5 insolvenčního zákona) vypuštěno slovo „nezajištěných“. A vzhledem k vysoké pravděpodobnosti, že dojde ke zrušení napadené části tohoto ustanovení, a také z důvodu urychlení řízení ve věci jejich návrhu, vzali stěžovatelé svůj návrh na zrušení daného zákonného ustanovení zpět, přičemž navrhli, aby v této části bylo řízení zastaveno.

V.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

17. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnými stěžovateli, kteří byli účastníky řízení, v němž byla vydána rozhodnutí napadená ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelé jsou právně zastoupeni v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Stěžovatelé vyčerpali všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva; ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

VI.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

18. Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) není součástí soustavy soudů (srov. čl. 90 a čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nepřisluší mu právo všeobecného dozoru nad jejich rozhodovací činností; k takovému dozoru či kontrole je Ústavní soud oprávněn pouze za situace, kdy obecné soudy svými rozhodnutími zasahují do ústavně zaručených základních práv a svobod jednotlivce a nerespektují hodnotový základ právního řádu daný ústavním pořádkem a mezinárodními závazky České republiky. Proto Ústavní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal (toliko) z pohledu porušení

ústavně zaručených základních práv a svobod, jak je stěžovateli namítáno v ústavní stížnosti, načež dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

19. V posuzované věci obecné soudy vyšly z toho, že vzhledem k § 410 odst. 2 insolvenčního zákona dlužník mohl popřít pouze pohledávku nezajištěného věřitele, a pokud stěžovatelé jako dlužníci popřeli pohledávku RM investičního družstva jako věřitele zajištěného, nemá toto popření žádné právní účinky, a že tak dlužníci nejsou osobami oprávněnými podat žalobu o určení pohledávky. Stěžovatelé v ústavní stížnosti poukazují na to, že uvedené ustanovení hovoří pouze o účincích popření pohledávky nezajištěného věřitele (tj. že má stejné účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem), nikoliv o právu podat incidenční žalobu podle § 160 odst. 1 insolvenčního zákona, a – s ohledem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013 sp. zn. 29 ICdo 11/2012 – vyvozují, že popře-li dlužník tzv. zajištěnou pohledávku, může/musí podat incidenční žaloba sám. Současně ale stěžovatelé navrhli, aby Ústavní soud zrušil ve výše uvedeném zákonném ustanovení slovo „nezajištěného“ (viz k tomu ale blíže náleze sp. zn. Pl. ÚS 2/19).

20. Dle názoru Ústavního soudu insolvenční zákon výklad, který stěžovatelé zastávají, neumožňoval, neboť z uvedeného ustanovení zřetelně plyne úmysl zákonodárce přiznat účinky popěrného úkonu dlužníka toliko vůči pohledávce nezajištěné, a jen pro tento případ také umožnit případné „otevření“ soudního řízení o určení přihlášené pohledávky. Z tohoto důvodu příslušný senát Ústavního soudu důvod možného rozporu napadených rozhodnutí s ústavně zaručenými nákladními právy stěžovatelů spatřoval v tom, že byla na danou věc aplikována ústavně nekonformní právní úprava, a proto řízení o ústavní stížnosti podle § 78 odst. 1 zákona o Ústavním soudu usnesením ze dne 30. 4. 2019 č. j. III. ÚS 2589/17-42 přerušil a návrh o zrušení předmětné části ustanovení § 410 odst. 2, resp. § 410 odst. 5 insolvenčního zákona postoupil plénu Ústavního soudu. Návrh na zastavení řízení o návrhu na zrušení napadeného ustanovení insolvenčního zákona Ústavní soud podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu (*per analogiam*) odmítl, neboť zákon o Ústavním soudu zpětvzetí takového návrhu nepřipouští (viz k tomu blíže citované usnesení a bod 16 odůvodnění nálezu Pl. ÚS 2/19). Ústavní soud v této souvislosti ještě připomíná, že zrušení určitého ustanovení zákona zákonodárcem nelze bez dalšího ztotožňovat v jeho účincích pro další soudní řízení s účinky nálezu Ústavního soudu (může jít o pouhé vypuštění textu nebo jeho změnu).

21. Následně plénum Ústavního soudu v nálezu ze dne 2. 7. 2019 sp. zn. Pl. ÚS 2/19 vyslovalo, že aplikované ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2017, bylo v rozporu s čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy. Na důvody tohoto rozhodnutí, jež jsou podrobněji rozvedeny v jeho odůvodnění, Ústavní soud účastníky řízení v podrobnostech zcela odkazuje s tím, že se projeví s ohledem na čl. 89 odst. 2 Ústavy i v poměrech nyní posuzované věci. Napadený postup obecných soudů nastolil stav, kdy v případě stěžovatelů jakožto spotřebitelů nebyla přezkoumána oprávněnost věřitelovy pohledávky z hlediska toho, zda příslušná úvěrová smlouva, resp. smlouva o půjčce neobsahuje tzv. zneužívající klauzule, čímž byl porušen čl. 36 odst. 1 Listiny, a to za současného porušení čl. 37 odst. 3 Listiny (ve vztahu k čl. 36 odst. 1 Listiny) z toho důvodu, že příslušná právní úprava, jde-li o výkon popěrného práva, bez racionálního důvodu rozlišovala mezi dlužníky věřitelů zajištěných a nezajištěných pohledávek.

22. K tomu Ústavní soud pokládá za potřebné dodat, že napadená soudní rozhodnutí jsou postavena na tom, že stěžovatelé nebyli osobami oprávněnými k podání incidenční žaloby, přičemž tento závěr byl učiněn očividně s ohledem na skutečnost, že dlužník kvůli absenci práva účinně popřít pohledávku zajištěného věřitele není schopen vyvolat (přímo ani nepřímo) soudní řízení o určení takové pohledávky. V daném případě neměli stěžovatelé jinou možnost, jak čelit věřitelově (tehdy neúčinně popřené) pohledávce, než ji sami napadnout žalobou na určení, byť by takovou žalobu měl, jak lze usuzovat z judikatury Nejvyššího soudu (viz např. rozsudek ze dne 23. 7. 2015 sp. zn. 29 ICdo 24/2013), podávat věřitel (tedy kdyby byla popřena účinně), neboť jen tak si mohli otevřít cestu k podání ústavní stížnosti a ke zrušení příslušné části ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona.

23. K tomu, co bylo právě uvedeno, třeba ještě dodat, že vzhledem tomu, že Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/19 vyslovil neústavnost části ustanovení § 410 odst. 2 věty první insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2017, vyjádřeného slovem „nezajištěného“, závěry obecných soudů, o něž opřely svá rozhodnutí, již nemohou obstát. Z toho plyne, že stěžovatelé popřeli předmětnou zajištěnou pohledávku účinně, a proto bude nutno podanou žalobu v nově otevřeném řízení věcně projednat, a to eventuálně za přímého použití čl. 36 odst. 1 Listiny pro případ, že by podústavní právo s takovým postupem, tedy že by stěžovatelé zde sami podávali žalobu, nepočítalo (viz sub 22). Jen tak lze (zřejmě) poskytnout stěžovatelům soudní ochranu, která jim náleží, resp. zjednat průchod ústavnímu řešení vzniklé situace a dostát závazkům, které plynou z členství České republiky v Evropské unii.

24. S ohledem na výše uvedené důvody Ústavní soud podané ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu vyhověl a napadená rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil. Takto rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, neboť měl za to, že od něho nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

25. Žádají-li stěžovatelé, aby jim byla přiznána náhradu nákladů řízení (pozn.: nepochybně mají na mysli náhradu nákladů zastoupení podle § 83 zákona o Ústavním soudu), pak ohledně svých majetkových a sociálních poměrů nic bližšího neuvedli, resp. skutečnost, že by tyto poměry byly aktuálně natolik špatné, že by hrazení nákladů zastoupení jimi samotnými prakticky vylučovaly, neprokázali, a proto Ústavní soud jejich návrhu na přiznání nákladů jejich zastoupení nevyhověl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 23. července 2019

Jaromír Jirsa
předseda senátu